

Raport o sytuacji mikro i małych firm w roku 2016 w Polsce i województwie pomorskim

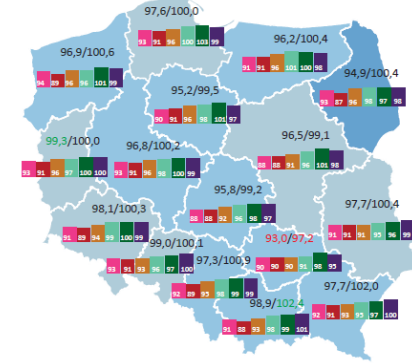

Agnieszka Michalik, Departament Klienta Biznesowego

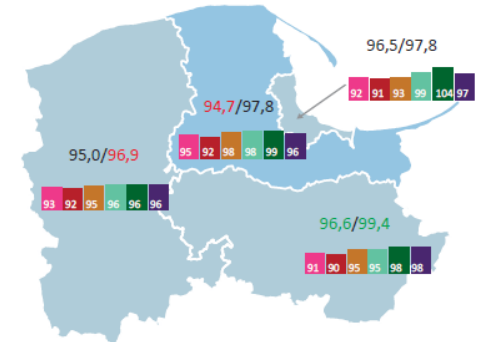
Sopot, 26 kwietnia 2017

Plan prezentacji

- Wyniki ogólnopolskie Raportu

- Wyniki dla pomorskiego

- Temat specjalny - inwestycje

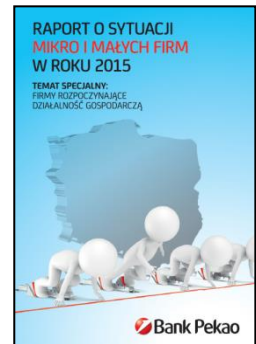

Siódmy raport Banku Pekao SA o sytuacji mikro i małych firm

- **6 903 wywiady z właścicielami firm**
- Badanie prowadzone we **wrześniu i październiku 2016 r.**
- **71 pytań - ponad 400 tysięcy odpowiedzi**
- **Wyniki na poziomie krajowym, regionalnym (16 województw) i lokalnym (66 podregionów)**

Temat specjalny: inwestycje

- **9 eksperckich artykułów o inwestycjach w środki trwałe i kapitał ludzki**
- **16 konferencji regionalnych we współpracy z marszałkami województw (marzec-kwiecień 2017)**

Mikro firmy – przedsiębiorstwa zatrudniające **do 9 pracowników**
Małe firmy – przedsiębiorstwa zatrudniające **do 49 pracowników**

Wskaźnik koniunktury mikro i małych przedsiębiorstw na poziomie 96,7 pkt
(drugi wynik w ciągu ostatnich 7 lat - wyższy o +3,0 pkt vs. średnia z 2010-2015)

Ogólny Wskaźnik Koniunktury Mikro i Małych Firm - syntetyczna miara nastrojów właścicieli firm

8 pytań dotyczących oceny (1) ostatnich 12 (2) przyszłych 12 miesięcy:

1. Ocena sytuacji gospodarczej
2. Ocena sytuacji branży
3. Ocena sytuacji firmy
4. Ocena przychodów firmy
5. Ocena wyniku finansowego firmy
6. Ocena zatrudnienia
7. Ocena dostępności finansowania zewnętrznego
8. Ocena długości oczekiwania na zapłatę

2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016

Łącznie **ponad 110 tysięcy** odpowiedzi

96,4

93,6

99,7

91,7

89,5

93,7

Średnia 2010-2015

- 1,6 pkt

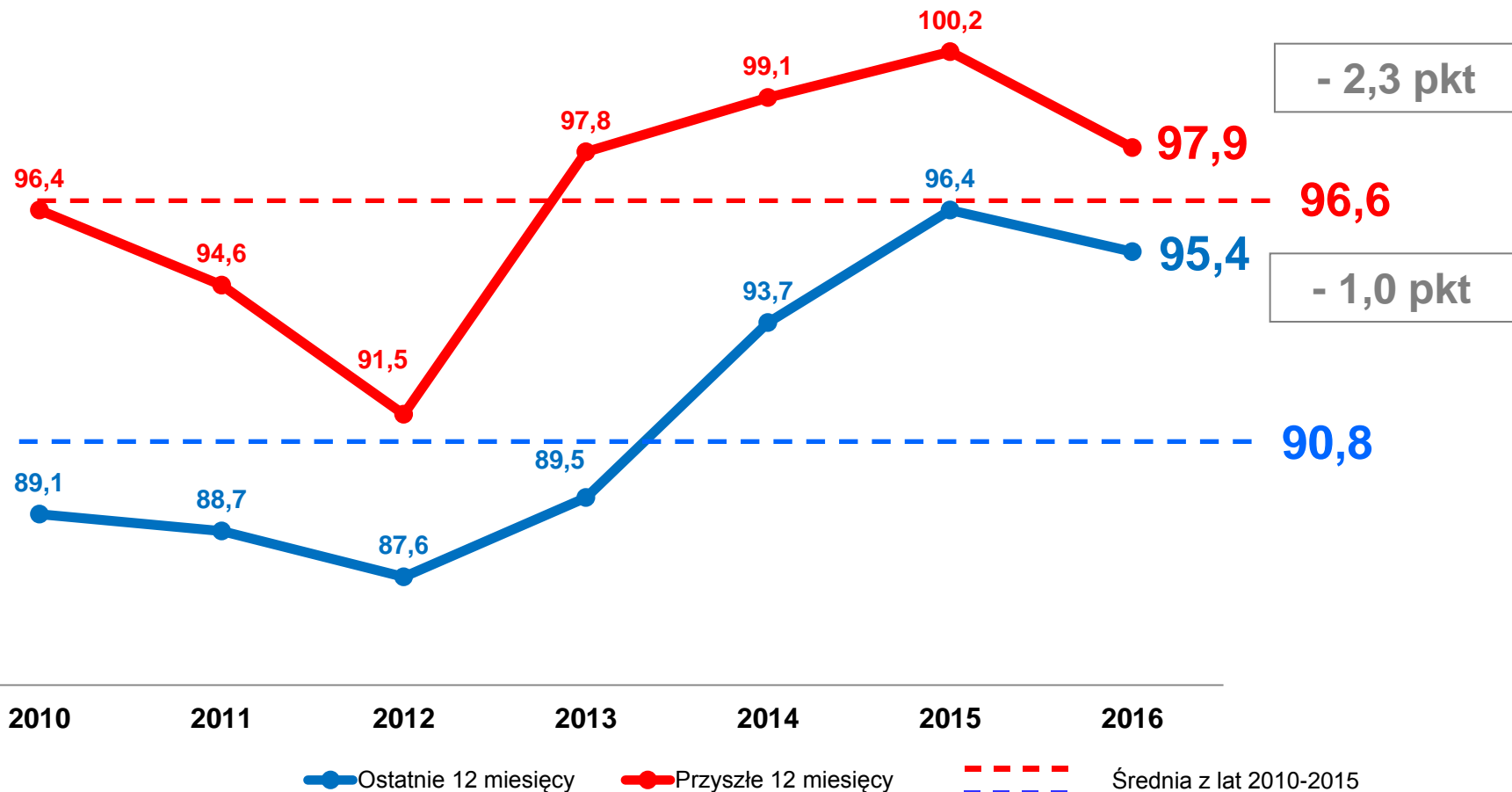
+ 3,0 pkt

+ 7,2 pkt

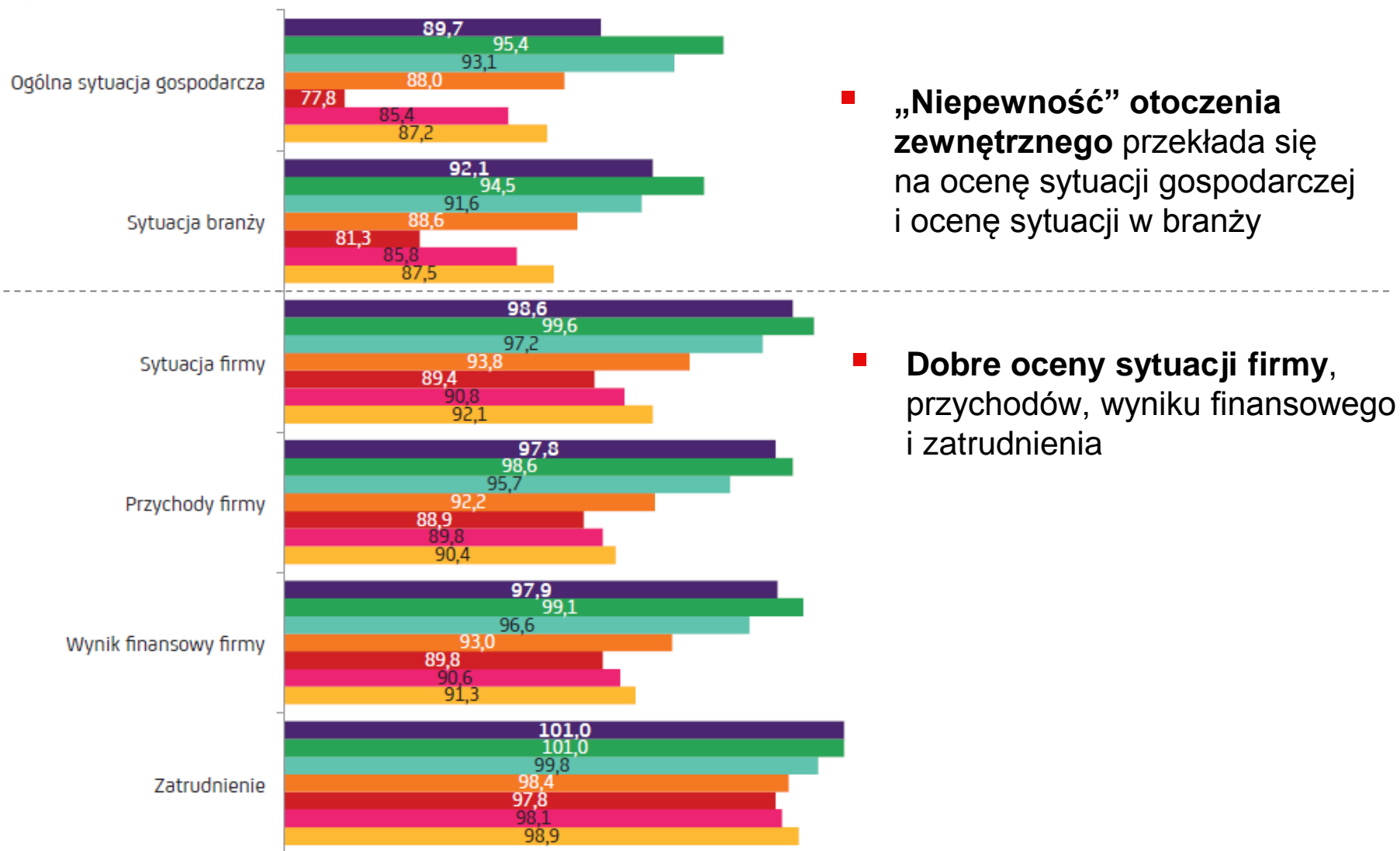
Niepewność otoczenia zewnętrznego wpływa na "schłodzenie" oczekiwań przedsiębiorców na przyszłość

Ogólny Wskaźnik Koniunktury Mikro i Małych Firm

- Stabilna sytuacja w przypadku mikro firm działających lokalnie, a spadek wskaźnika wśród małych firm działających na szczeblu kraju i międzynarodowym

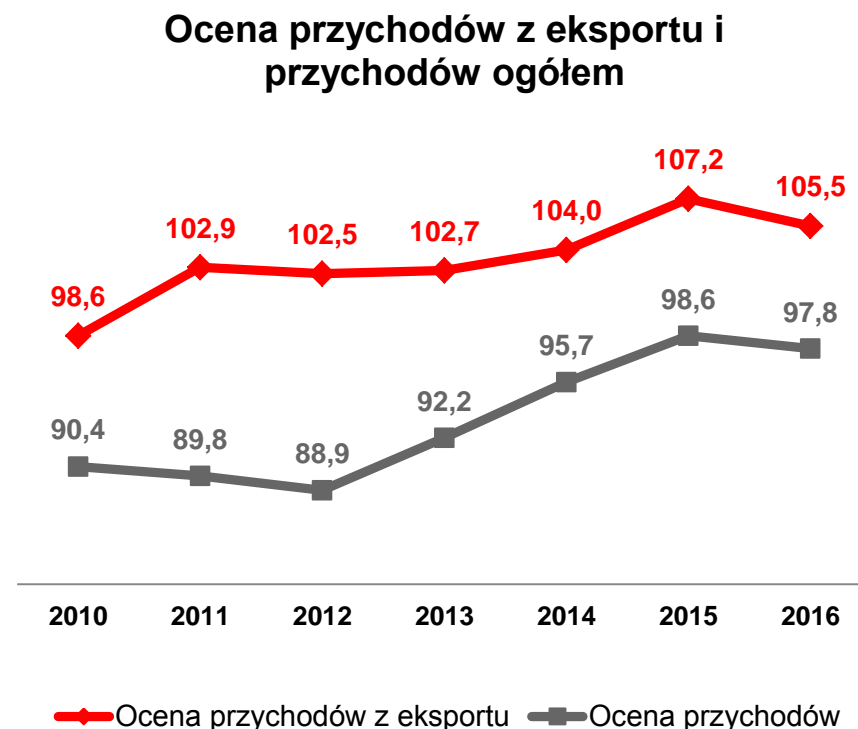
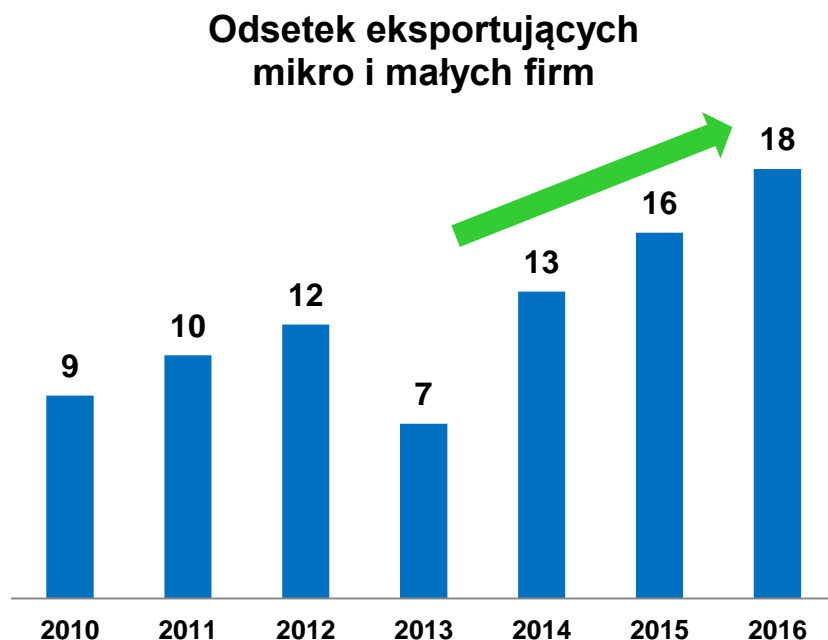
Przedsiębiorcy znacznie lepiej oceniają obszary związane bezpośrednio z firmą

- „Niepewność” otoczenia zewnętrznego przekłada się na ocenę sytuacji gospodarczej i ocenę sytuacji w branży

- Dobre oceny sytuacji firmy, przychodów, wyniku finansowego i zatrudnienia

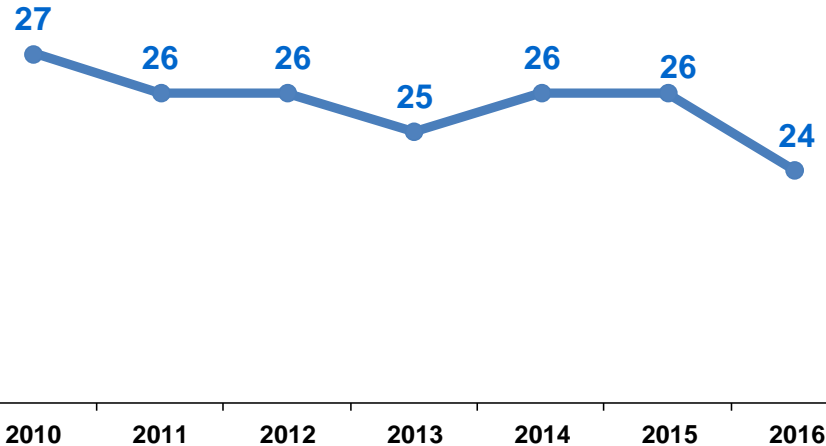
Coraz większe grono mikro i małych firm czerpie korzyści z eksportu przy istotnie wyższej (+ 8 pkt) ocenie przychodów z eksportu niż przychody ogółem

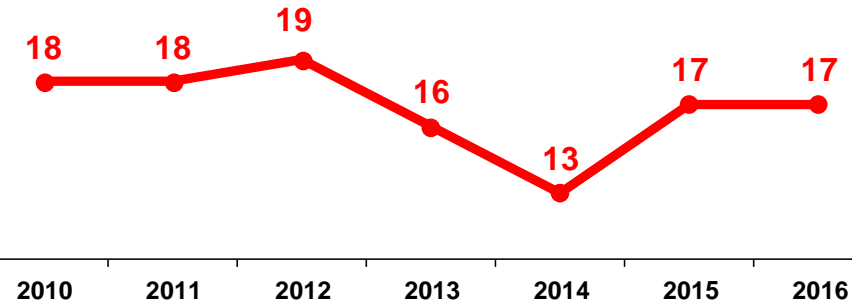
- Działalność eksportową w 2016 roku deklarowało **18% mikro i 37% małych firm**
- Oczekiwana kontynuacja trendu – **19% firm deklaruje prowadzenie działalności eksportowej w 2017 roku**

Konieczne jest zwiększenie innowacyjności polskich mikro i małych firm w zmieniającym się otoczeniu i przy rosnących oczekiwaniach klientów

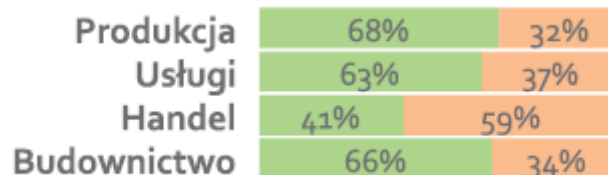
Odsetek firm wdrażających w ostatnich 12 miesiącach **innowacje produktowe**

Odsetek firm wdrażających w ostatnich 12 miesiącach **innowacje procesowe**

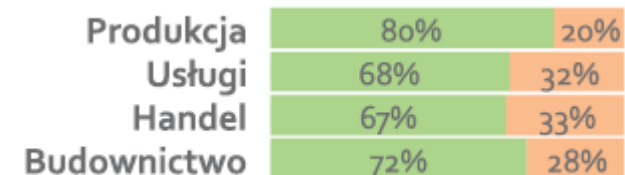

- Większość projektów innowacyjnych związanych z wydatkami inwestycyjnymi**
innowacje produktowe

■ Tak ■ Nie

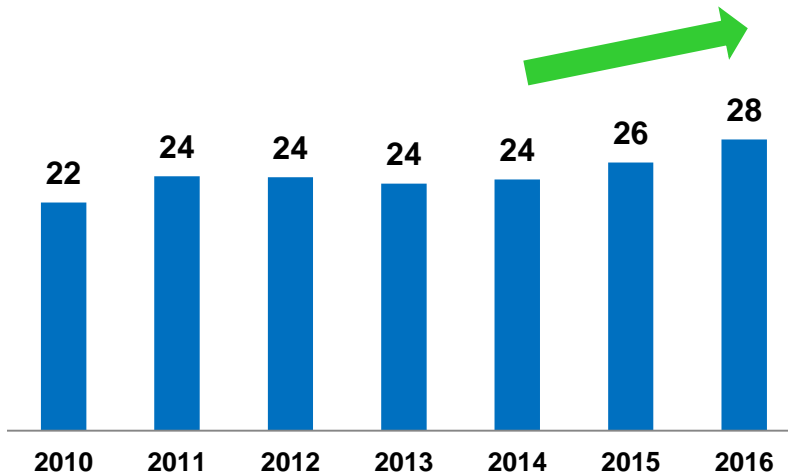
- innowacje procesowe**

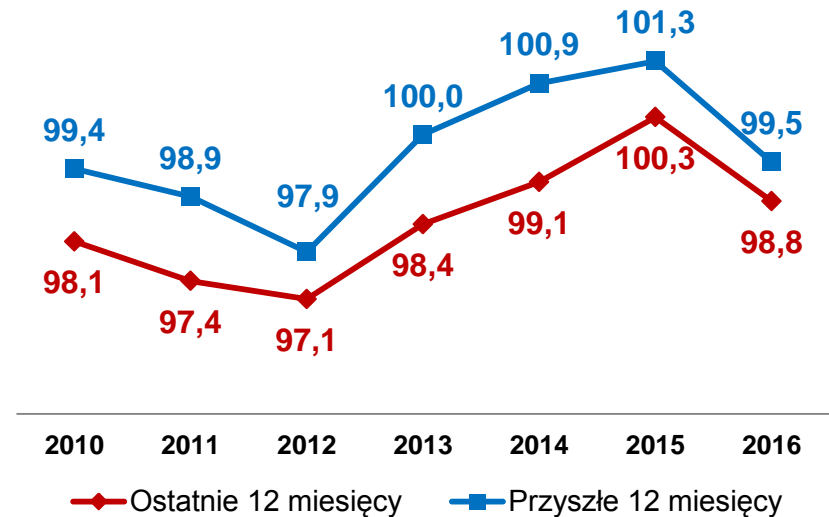
- Zwiększają się nakłady na innowacje i są one coraz częściej finansowane kredytem (16% vs. 10% w 2015) oraz leasingiem (8% vs. 4% w roku 2015)**

Mikro i małe firmy coraz częściej korzystają z finansowania zewnętrznego

Odsetek firm korzystających w ostatnich 12 miesiącach z kredytu na finansowanie bieżącej działalności

Ocena dostępności zewnętrznego finansowania

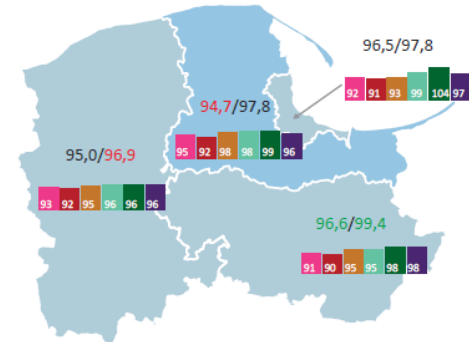
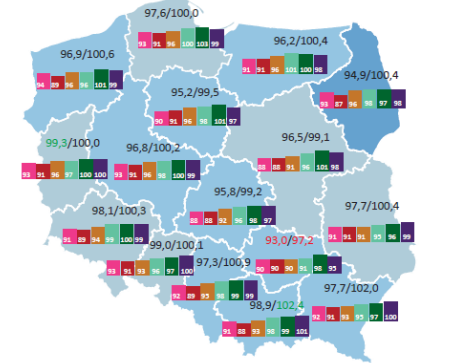
- Dostęp do zewnętrznego finansowania jest obok zatrudnienia najlepiej ocenianym obszarem wchodzącym w skład Ogólnego Wskaźnika Koniunktury
- Jakość usług doradczych świadczonych przez banki w zakresie kredytów z oceną 103 pkt.
- W ostatnich 2 latach istotnie zmniejszyła się liczba firm wskazujących na niechęć do finansowania zewnętrznego i tańszy koszt kapitału własnego

Plan prezentacji

- Wyniki ogólnopolskie Raportu

- Wyniki dla pomorskiego

- Temat specjalny - inwestycje

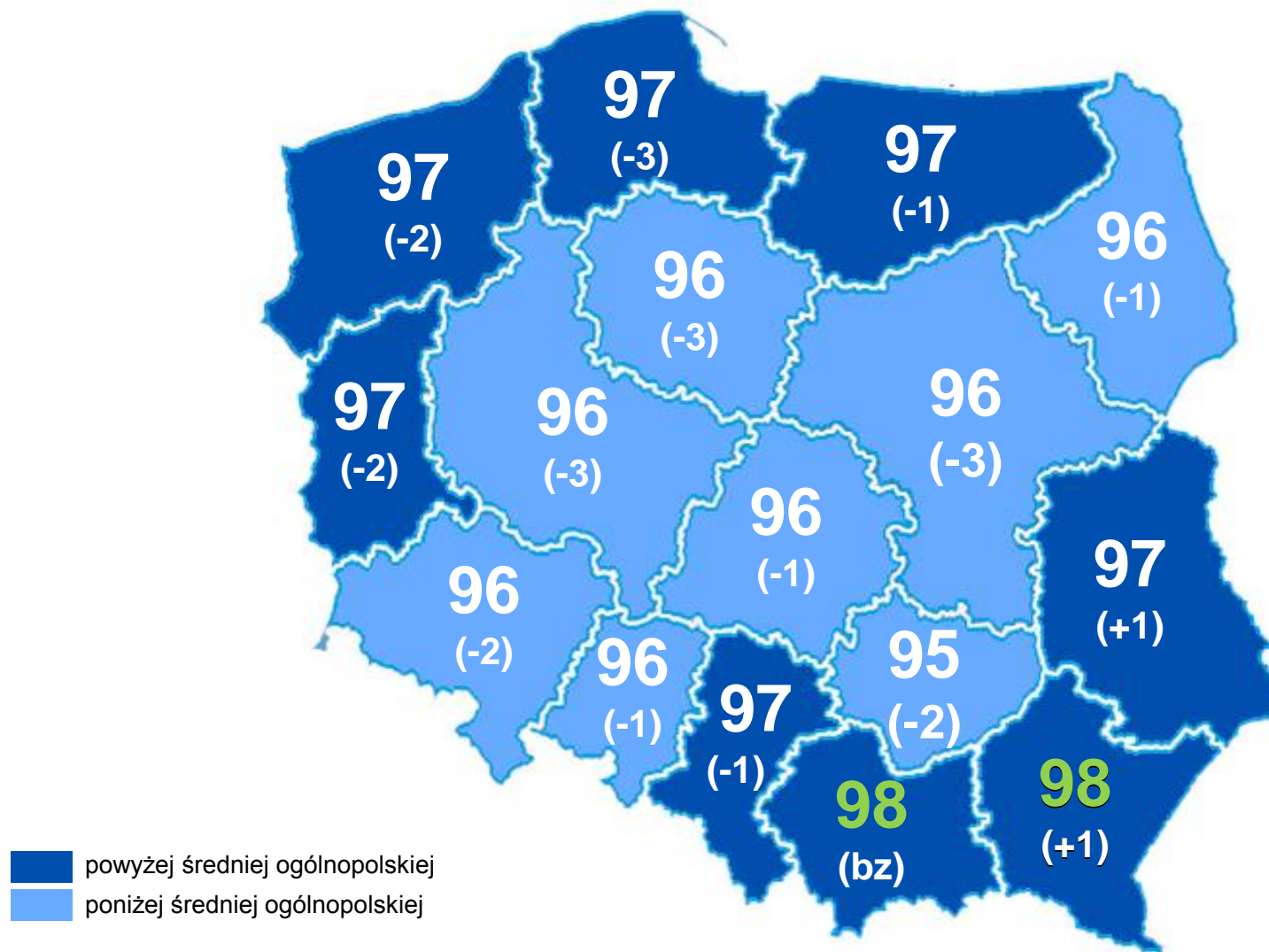
419 firm z województwa pomorskiego wzięło udział w badaniu

- 4 podregiony:
- gdański
 - słupski
 - starogardzki
 - trójmiejski

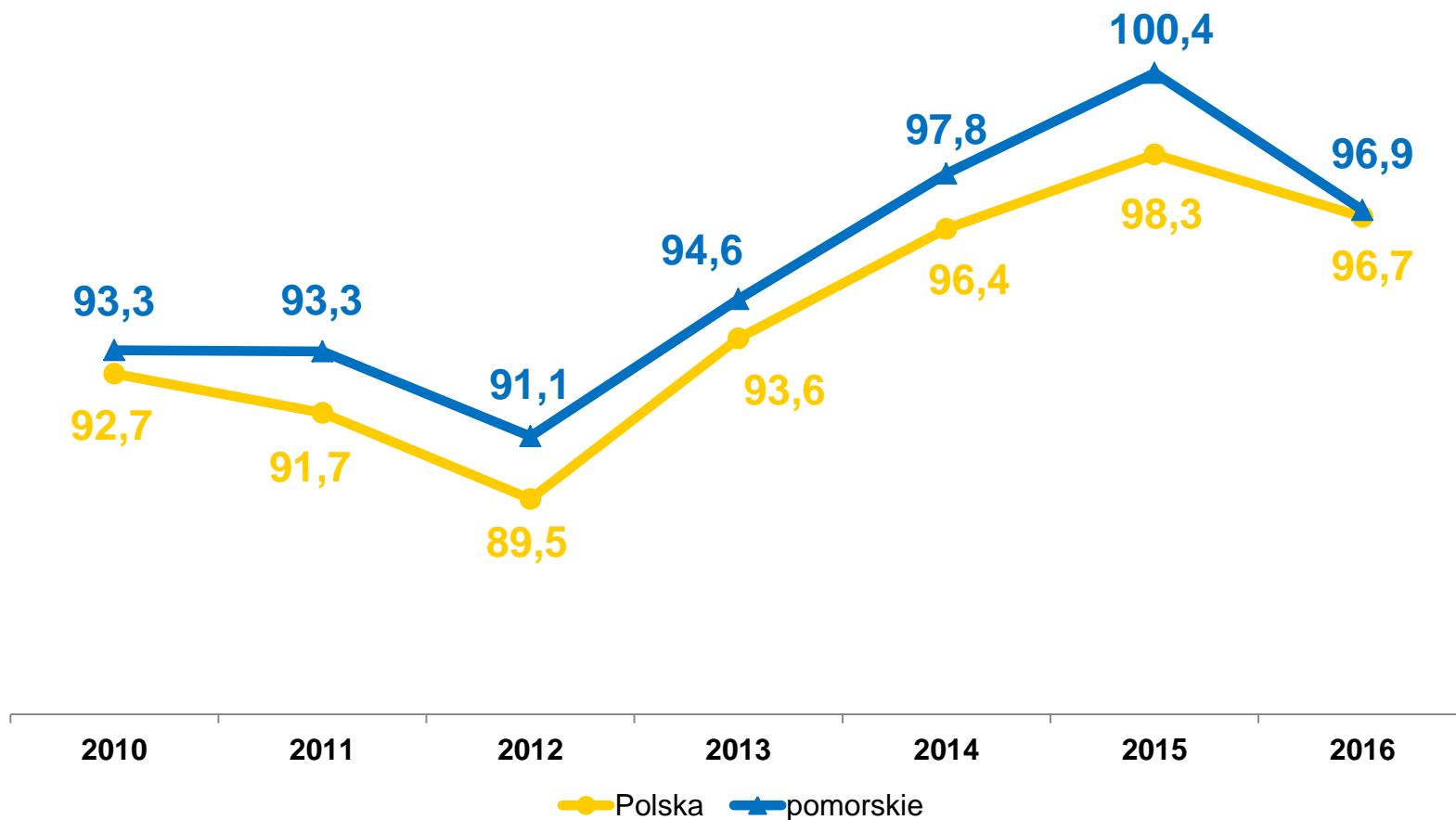
Od 1 stycznia 2015 roku podregiony z Raportu nie są zgodne z mapą podregionów GUS (obecnie 5 podregionów GUS)

**Ogólny Wskaźnik Koniunktury najwyższy w Małopolsce i na Podkarpaciu.
Wskaźnik dla Pomorza (96,88 pkt.) szóstym wynikiem w kraju.**

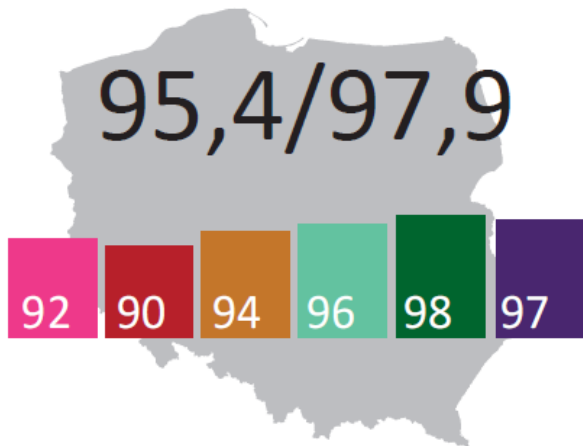
Nastroje przedsiębiorców z Pomorza powyżej wyników krajowych. Najwyższe wskaźniki w kraju w roku 2012 oraz 2015.

Ogólny Wskaźnik Koniunktury Mikro i Małych Firm
- w Polsce i województwie pomorskim

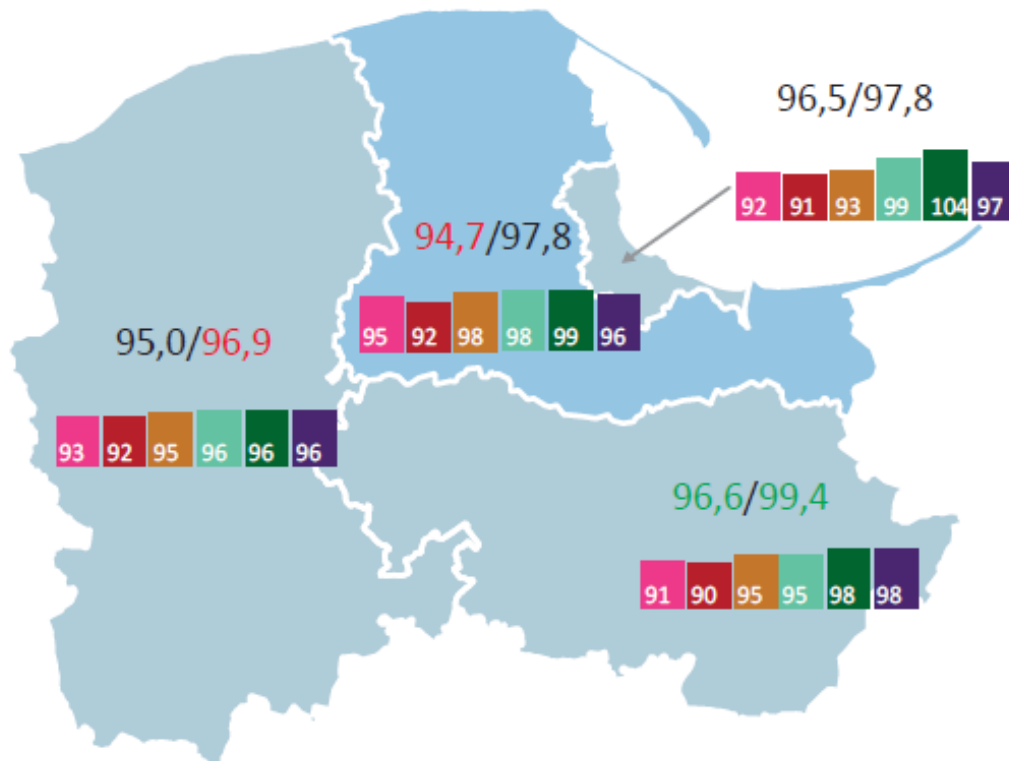

Ogólny Wskaźnik Koniunktury najwyższy w podregionie starogardzkim (14 wynik w kraju)

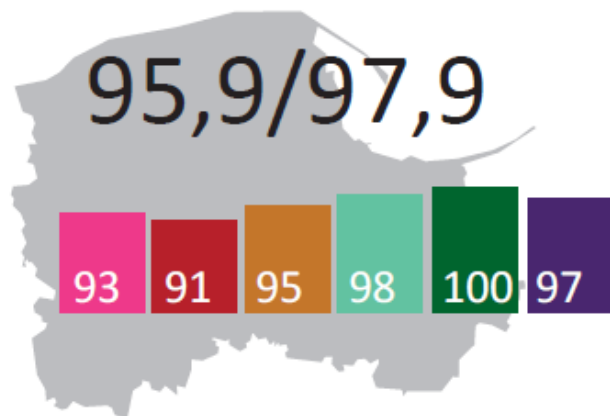
Wskaźnik koniunktury dla kraju

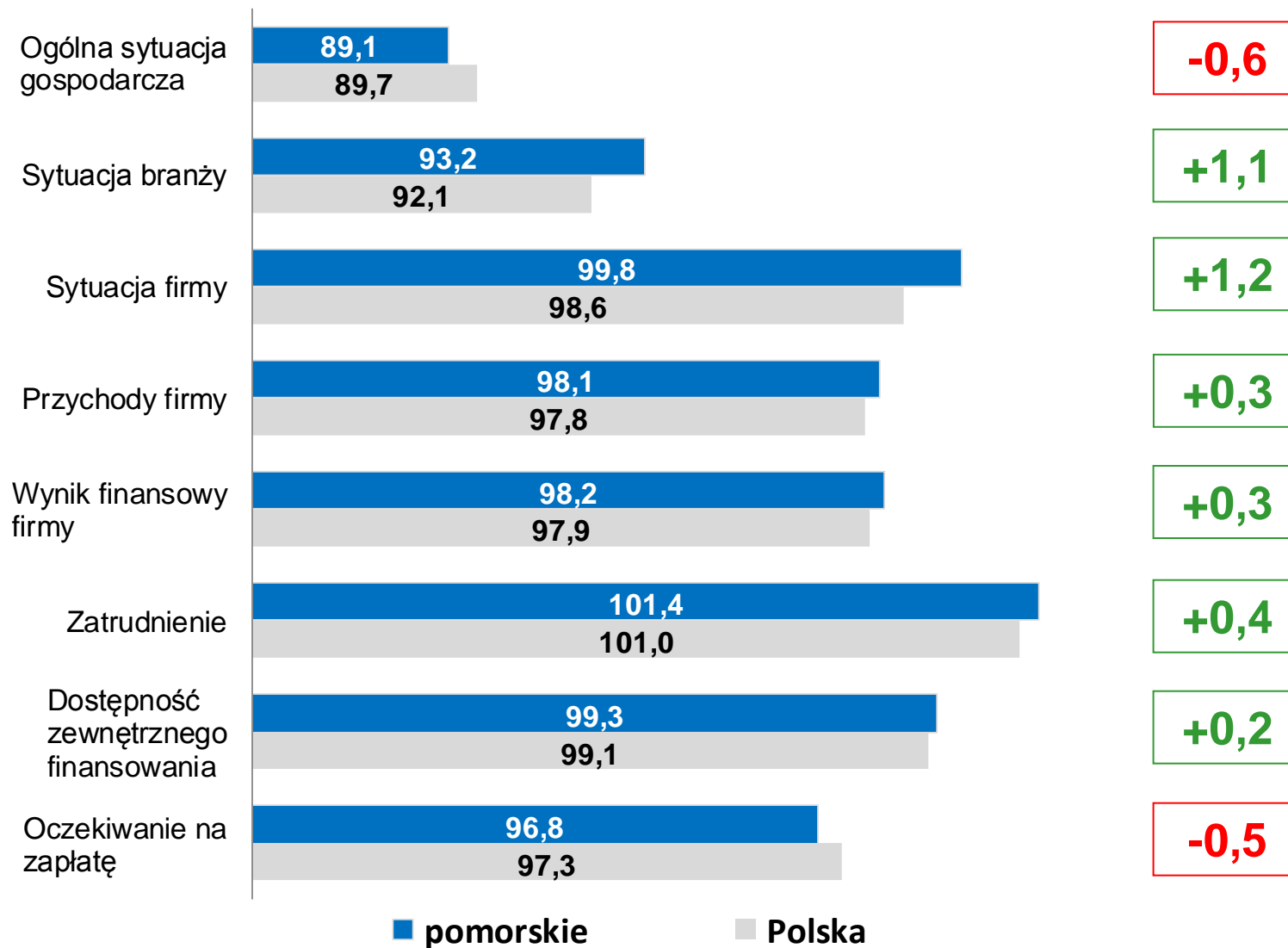
Wskaźnik koniunktury dla podregionów

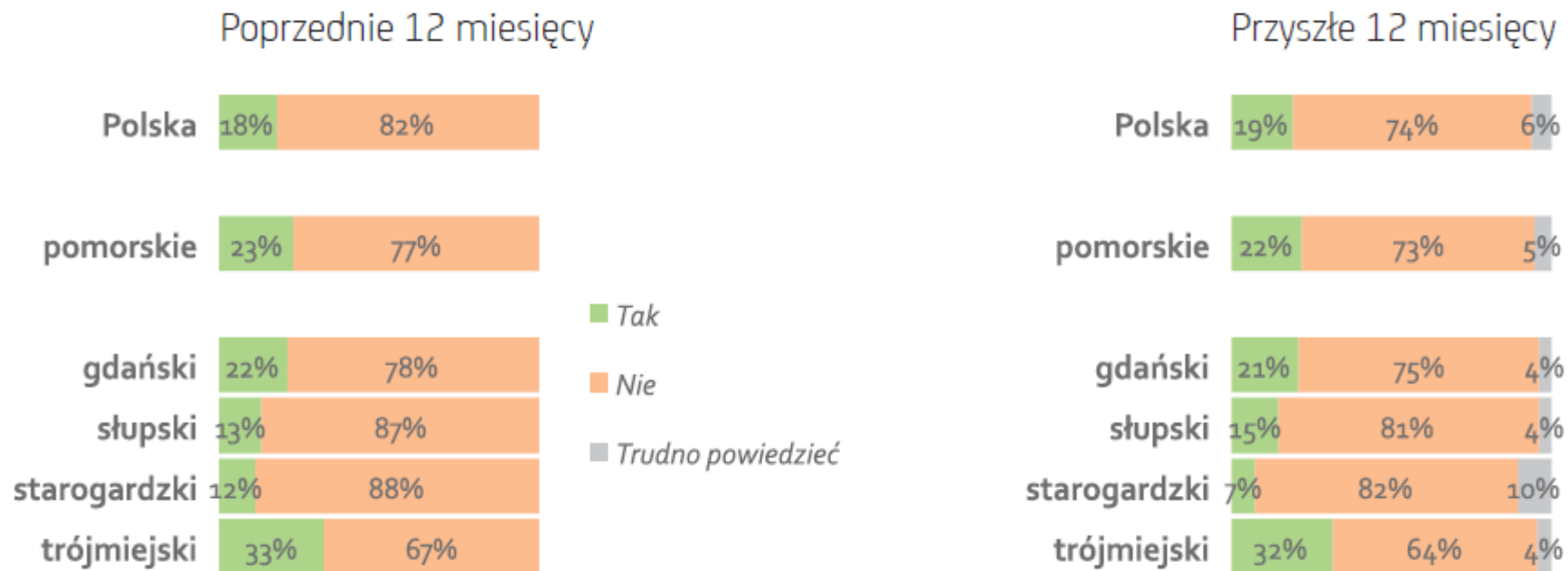
Wskaźnik koniunktury dla Pomorza

Oceny Przedsiębiorców z Pomorza dobre, wyższe od średniej. Najwyższe oceny dla sytuacji firmy oraz zatrudnienia.

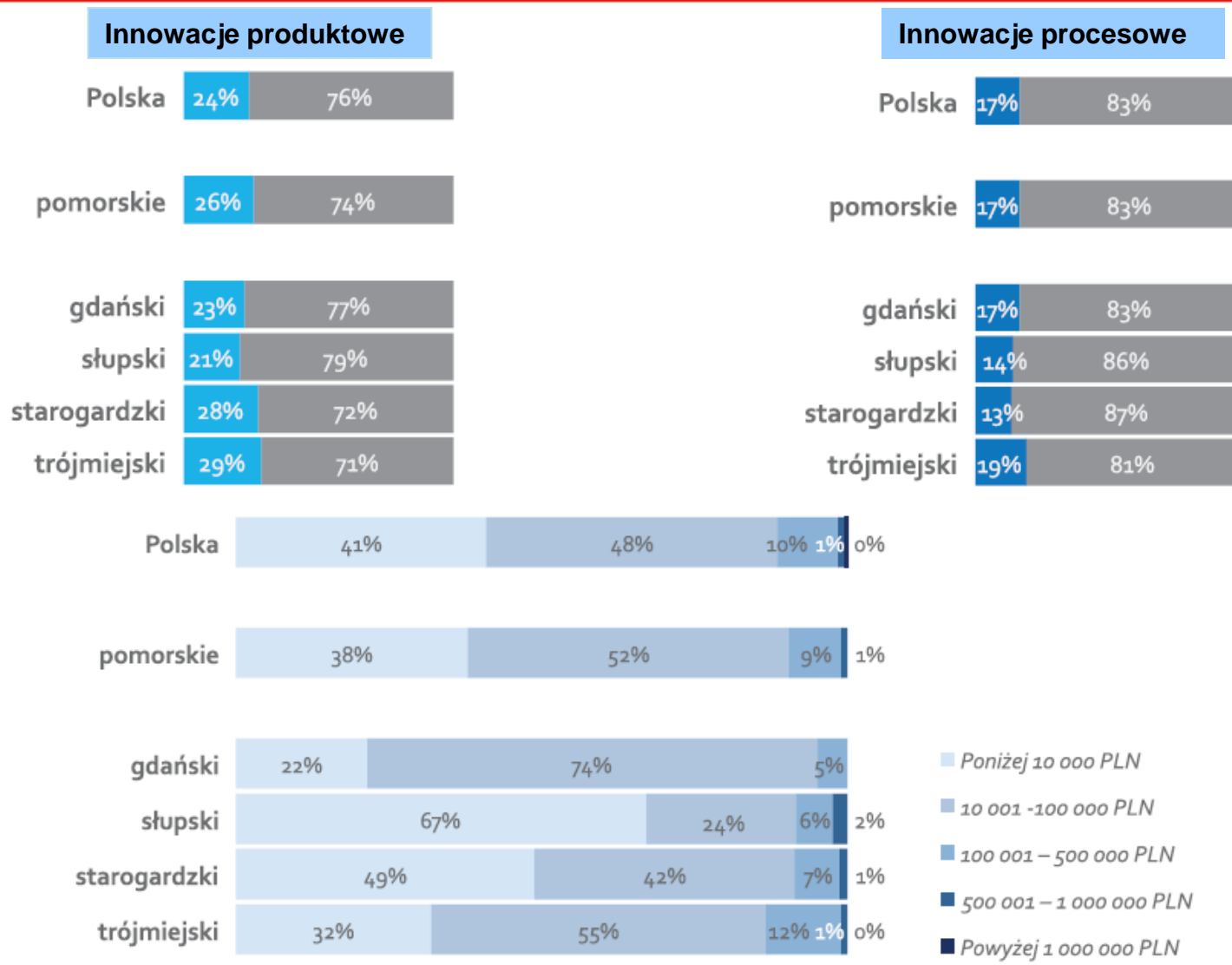

23% mikro i małych firm z Pomorza prowadziło działalność eksportową w ostatnim roku – trzeci wynik w kraju

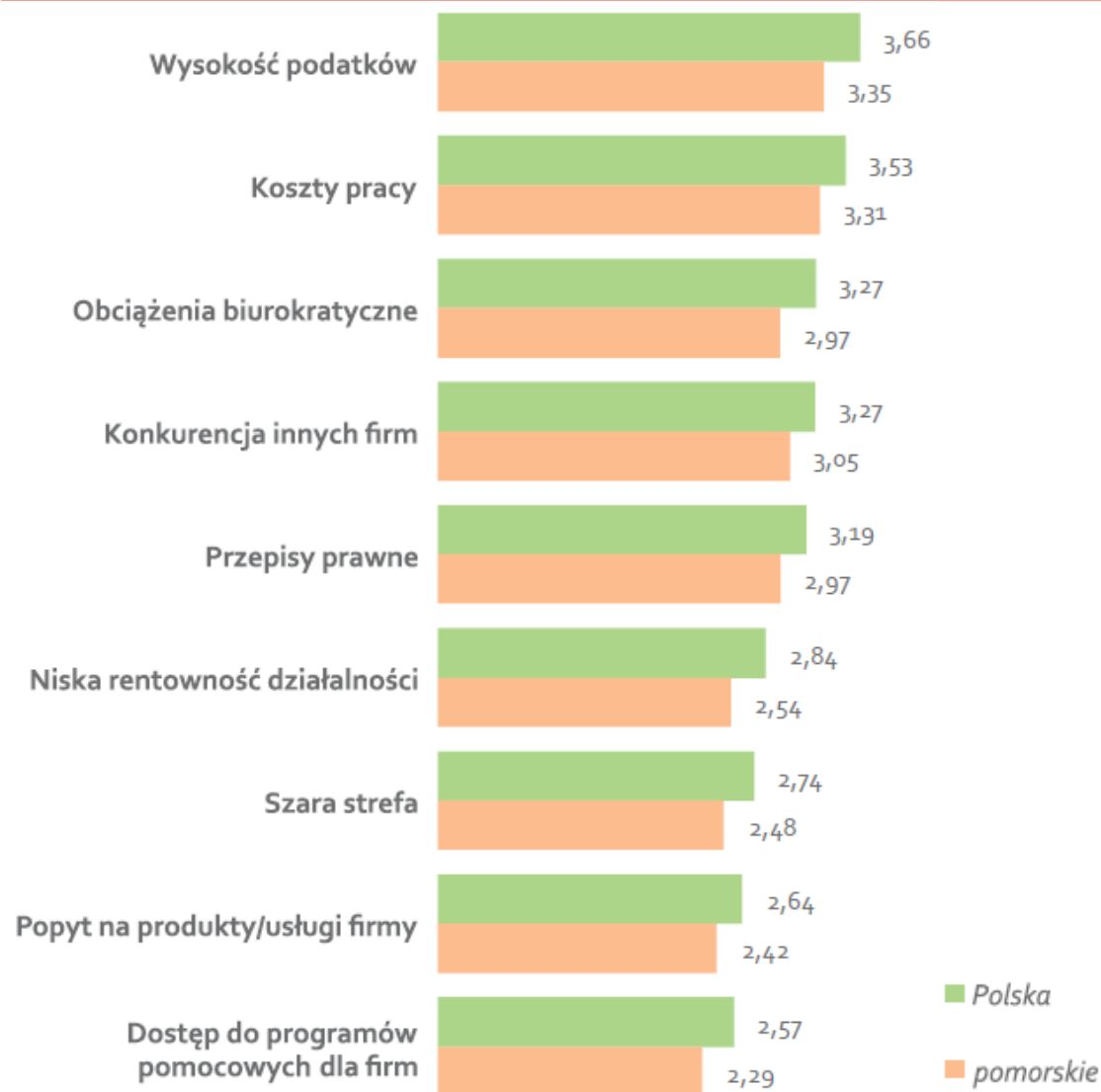

- Wzrost odsetka eksporterów o 7 p.p. w porównaniu z rokiem 2015
- Rozkład eksporterów według podregionów – największy wzrost w podregionie trójmiejskim (22% w 2015) i starogardzkim (4% w 2015)
- W roku 2017 planowany mniejszy eksport

Odsetek innowacyjnych firm powyżej średniej krajowej. Nakłady na innowacje zbliżone do średniej.

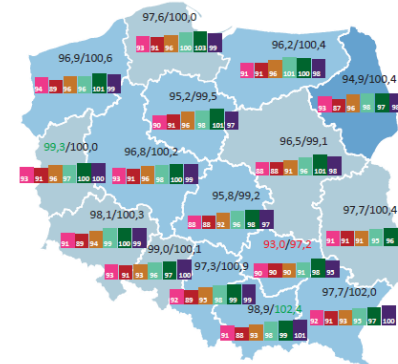
Najważniejsze bariery rozwoju firm w województwie pomorskim – podatki, koszty pracy oraz konkurencja

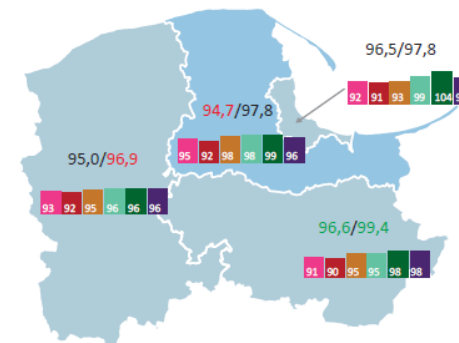
- Średnia wartość barier w Polsce o 0,03 pkt. wyższa niż rok temu (**2,78 pkt.**)
- Średnia barier na Pomorzu (**2,60 pkt.**) trzecim najniższym wynikiem w kraju
- W porównaniu z rokiem 2015 na Pomorzu zmalało znaczenie niemal wszystkich barier. Wzrosty dotyczyły:
 - Zatorów płatniczych (+0,29 pkt.)
 - Czynników makroekonomicznych (+0,24 pkt)
 - Kosztów pracy (+0,03 pkt.)

Plan prezentacji

- Wyniki ogólnopolskie Raportu

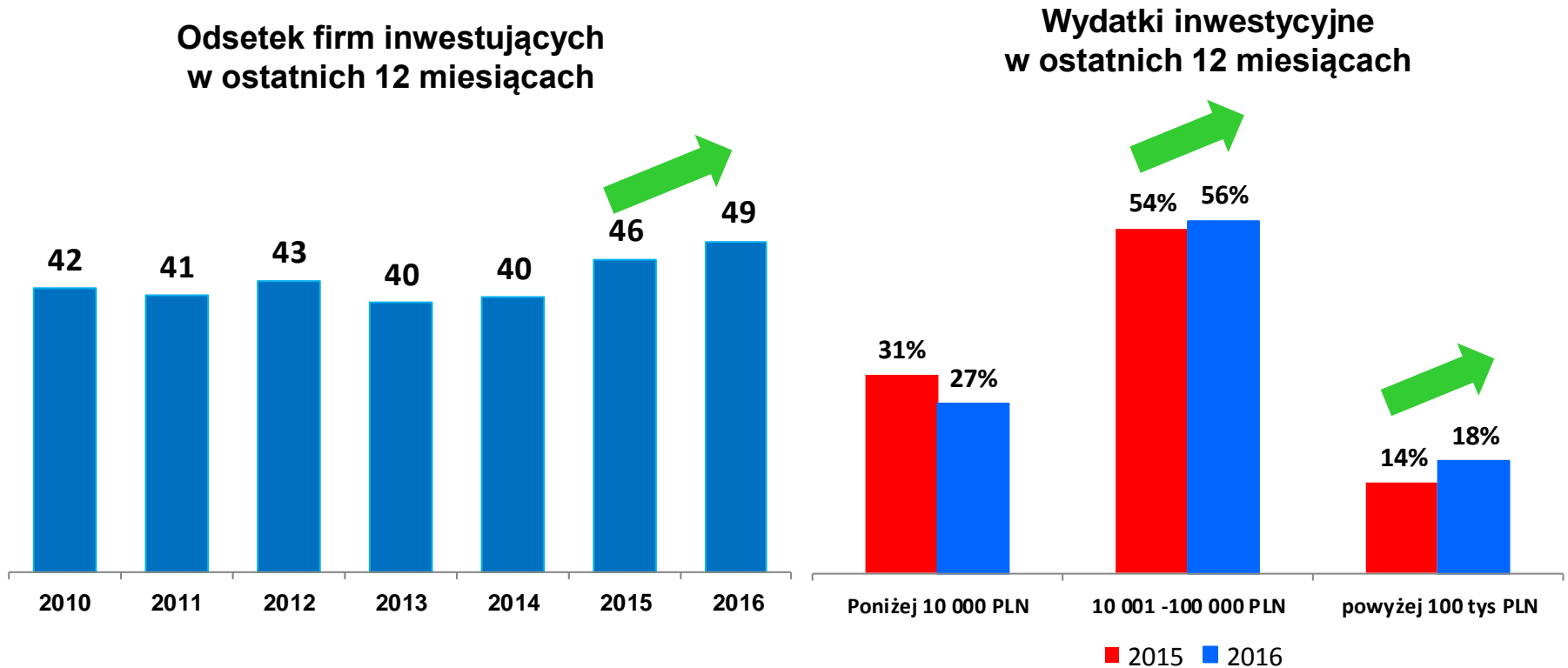
- Wyniki dla pomorskiego

- Temat specjalny - inwestycje

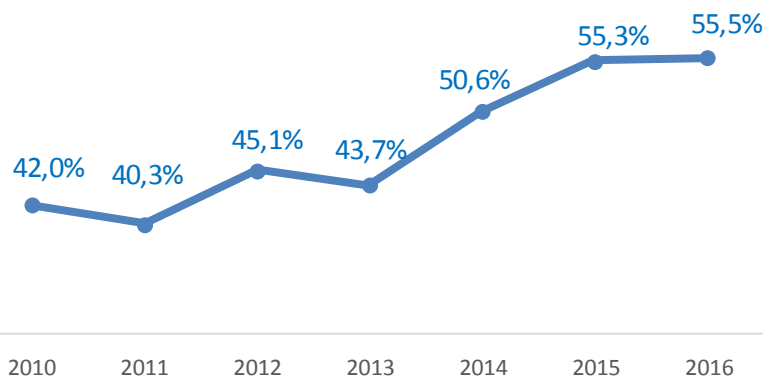
Mikro i małe firmy myślą o swoim rozwoju - zauważalny wzrost odsetka inwestujących i wzrost wartości nakładów

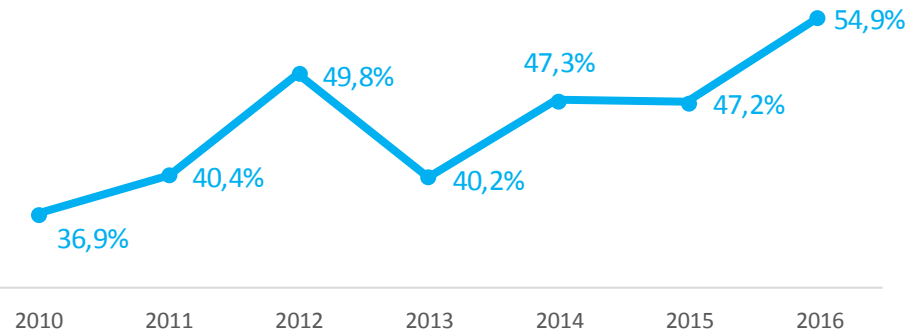
- **Projekty inwestycyjne zrealizowało 65% małych firm i 48% mikro firm**
- W kolejnych 12 miesiącach inwestycje deklaruje 39% badanych, ale co roku ten odsetek realnie jest wyższy od deklaracji o około +10 p.p.
- **W finansowaniu inwestycji zwiększa się rola finansowania zewnętrznego**
19% kredyt bankowy (+1 p.p.) i 17% leasing (+4 p.p.) i planowany dalszy wzrost w 2017 r.

Pozytywny trend zwiększenia liczby inwestujących mikro i małych firm we wszystkich badanych branżach

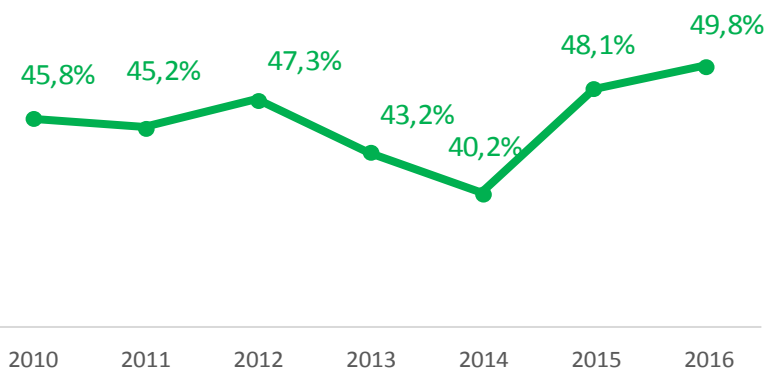
Produkcja

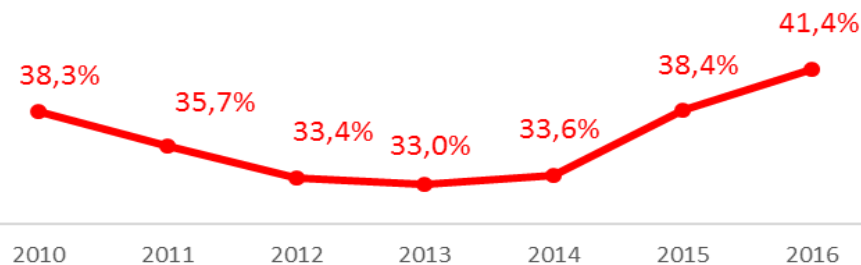
Budownictwo

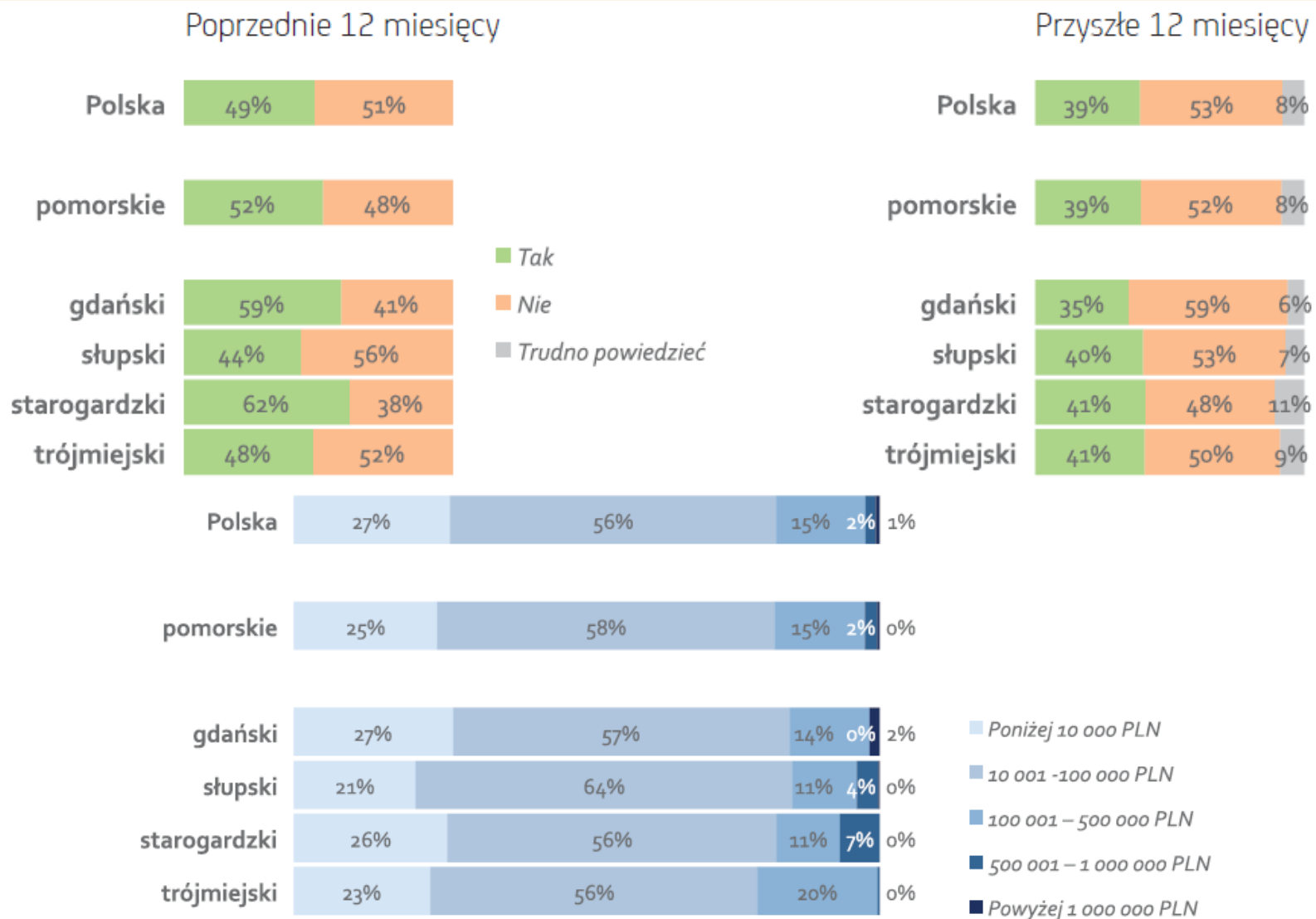
Usługi

Handel

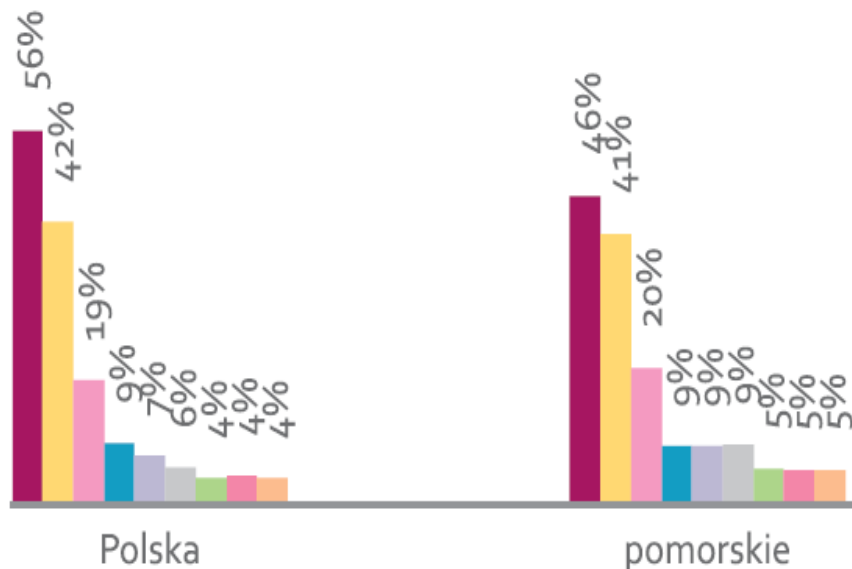

W roku 2016 odsetek inwestujących firm na Pomorzu najwyższy w kraju. Nakłady inwestycyjne na poziomie krajowym.

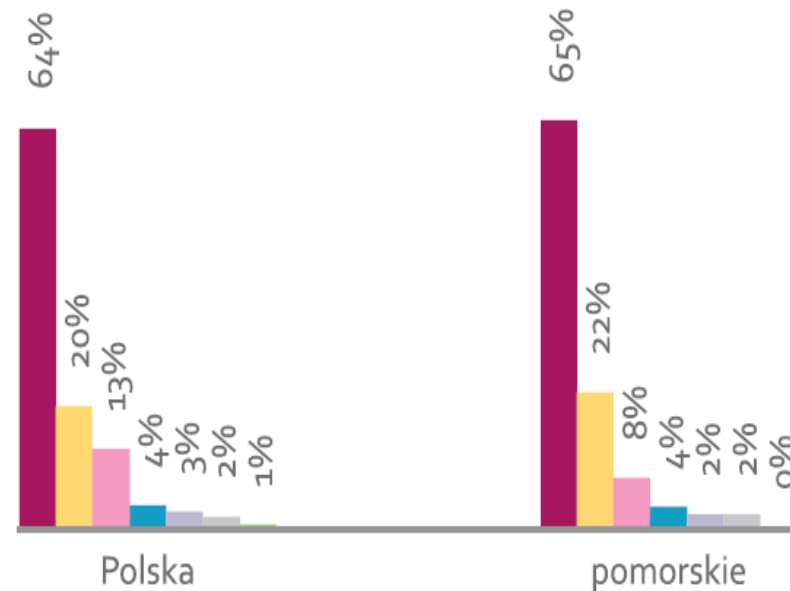

Dlaczego firmy w ostatnim roku (nie) inwestowały?

Przyczyny realizacji projektów inwestycyjnych

Przyczyny braku projektów inwestycyjnych

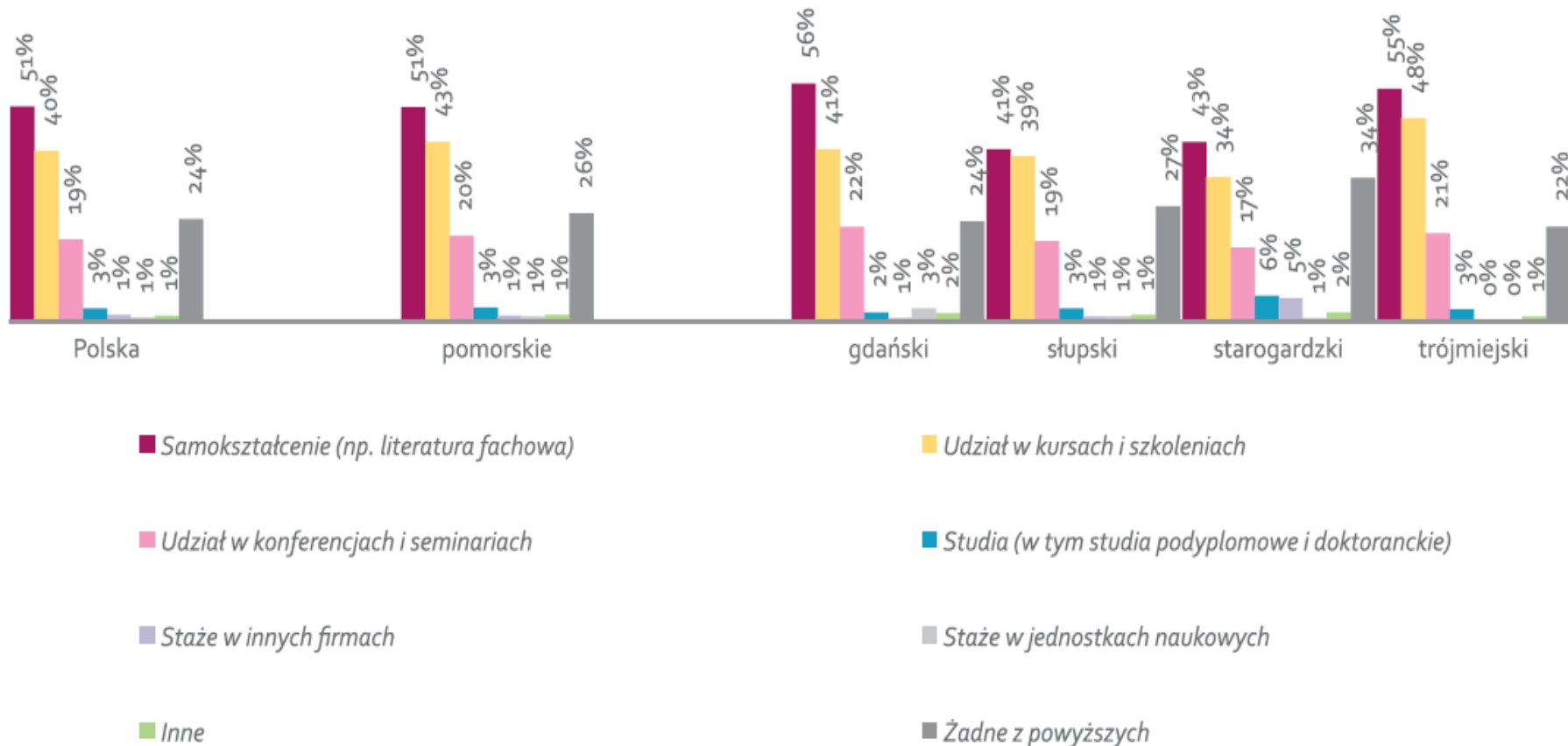

- *Poprawa efektywności*
- *Konieczność wymiany przestarzałych środków trwałych*
- *Popyt na produkty/usługi firmy na rynku krajowym*
- *Dobra sytuacja finansowa firmy*
- *Korzystne warunki realizacji inwestycji*
- *Popyt na produkty/usługi firmy zagranicą*
- *Dobra dostępność finansowania zewnętrznego*
- *Poprawa konkurencyjności (np. poszerzenie działalności, przebranżowienie)*
- *Inne*

- *Nie było takiej potrzeby*
- *Sytuacja finansowa firmy nie pozwalała na prowadzenie inwestycji*
- *Niepewna sytuacja zewnętrzna*
- *Brak możliwości skorzystania z finansowania zewnętrznego na pokrycie kosztów*
- *Brak perspektyw rozwoju*
- *Inne*
- *Trudno powiedzieć*

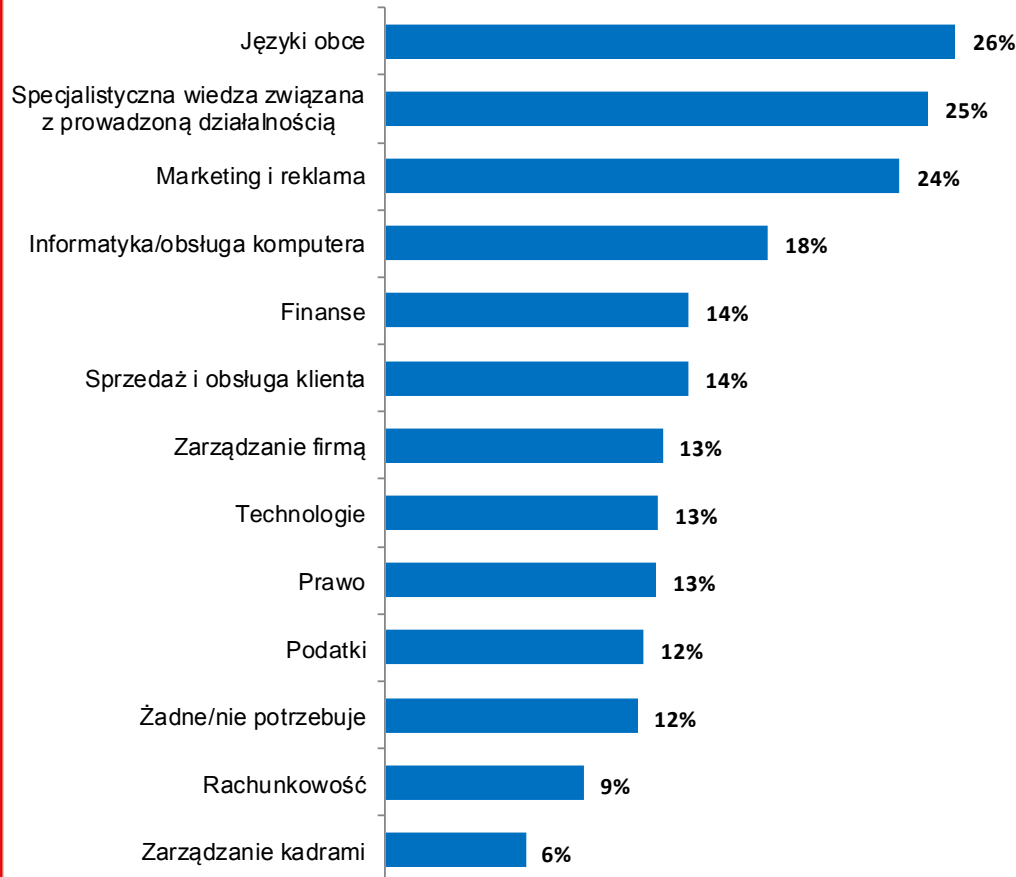
Samokształcenie oraz kursy i szkolenia najpopularniejszymi formami podnoszenia kwalifikacji przez właścicieli firm

Sposoby podnoszenia kwalifikacji związanych z prowadzeniem firmy przez właścicieli przedsiębiorstw w ostatnich 12 miesiącach

Właściciele firm dostrzegają też potrzebę podnoszenia kwalifikacji, gdyż wzrost kompetencji i umiejętności to sposób na poprawę wydajności

Jakie obszary wymagają podniesienia kwalifikacji przez właścicieli firm

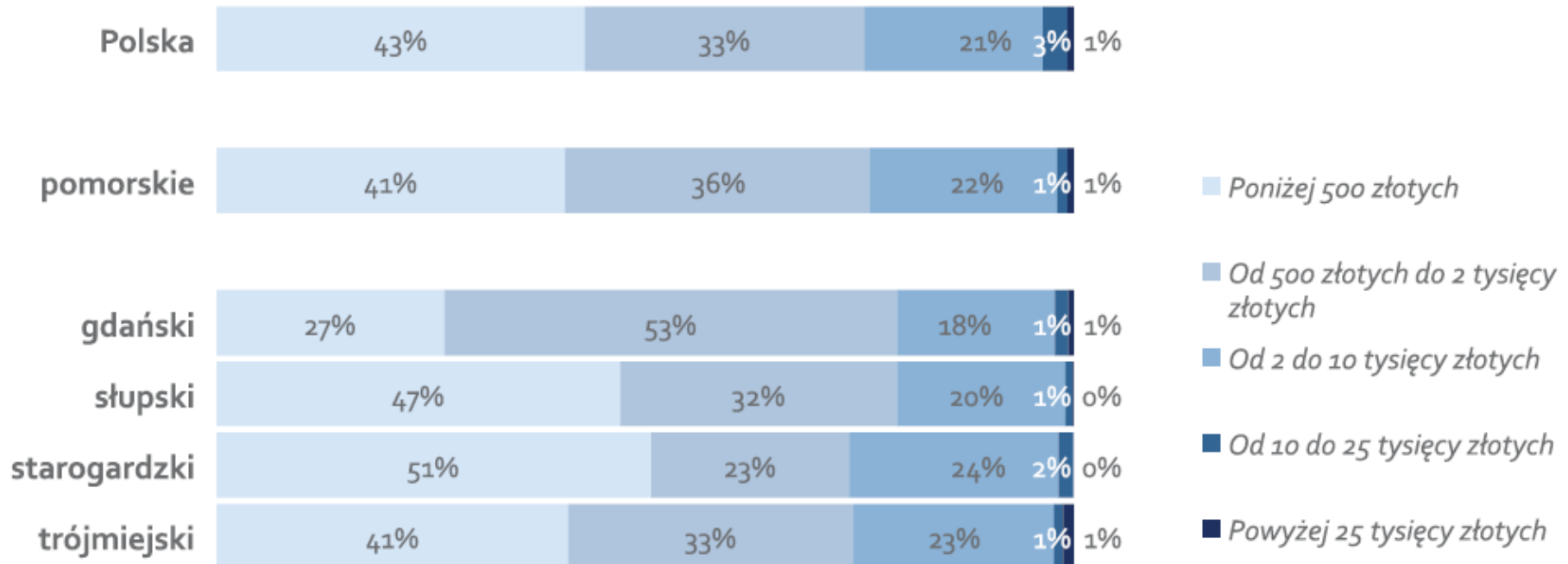

Podnoszenia kwalifikacji pracowników firmy

Nakłady na kapitał ludzki w województwie pomorskim wysokie, zbliżone do średniej krajowej

Nakłady poniesione na podnoszenie kwalifikacji właścicieli i pracowników firmy w ostatnich 12 miesiącach

- 77% rocznych wydatków na kapitał ludzki na Pomorzu poniżej 2 tys. PLN (wobec 76% w Polsce)

Wsparcie dla inwestycji mikro i małych firm - oferta kredytów Banku Pekao z instrumentami zabezpieczającymi w postaci gwarancji

- atrakcyjne rozwiązania kredytowe dla inwestujących firm
 - kredyty na finansowanie inwestycji / kredyty preferencyjne
 - Pożyczka Ekspresowa Biznes – na dowolny cel biznesowy
 - oferta leasingu dostępna w Oddziałach

- gwarancje de minimis,
- gwarancje COSME z regwarancją Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego,
- współpraca z regionalnymi i lokalnymi funduszami poręczeniowymi
- gwarancje dla innowacyjnych firm
- już wkrótce w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

- 1,9 mld PLN kredytów inwestycyjnych z gwarancją EFI udzielonych w Pekao w ramach CIP (Competitiveness & Innovation) i RSI (Risk Sharing Instrument),
- gwarancje kredytów obrotowych i inwestycyjnych dla startupów
- już wkrótce w ramach programu EaSI,
- Bank ubiega się o linię gwarancyjną kredytów inwestycyjnych w ramach programu COSME.

Co jeszcze w raporcie?

- **Inwestycje przedsiębiorstw** z punktu widzenia polskiej gospodarki,
- **Preferencyjny kredyt i leasing jako** źródło finansowania inwestycji,
- **Najczęstsze błędy w inwestowaniu i jak ich uniknąć,**
- **Jak przygotować innowacyjne przedsięwzięcie,**
- **Rynek pracy w Polsce** okiem makroekonomisty i przedsiębiorcy,
- **Cyfrowy potencjał polskich firm,**
- **Zarządzanie wiekiem** jako istotny element polityki kadrowej firm,
- **Sylwetki 10 firm realizujących projekty inwestycyjne** finansowane przez Bank Pekao SA.

Dziękuję za uwagę

Agnieszka Michalik

Departament Klienta Biznesowego

Biuro Funduszy Unii Europejskiej i Programów Publicznych

Tel. (22) 524 58 45

E-mail: Agnieszka.Michalik@pekao.com.pl

Raporty z lat 2010-2016 dostępne na: www.pekao.com.pl/mis
